

prima instanță: G. Bivol
instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol

dosarul nr. 2ra-437/17

DECIZIE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cemortan Domnica împotriva lui Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderii cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată privind recunoașterea faptului utilizării numelui și prenumelui titularului fără consimțământul acestuia pe afișe publicitare, obligarea aducerii scuzelor publice, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Cemortan Domnica și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 martie 2016 prin care acțiunea a fost respinsă integral,

c o n s t a t ă :

La data de 05 decembrie 2014, Cemortan Domnica a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Alfredo Lorenzo Ferrari și ÎCS „Est Invest” SRL privind recunoașterea faptului utilizării numelui și prenumelui titularului fără consimțământul acestuia pe afișe publicitare, obligarea aducerii scuzelor publice, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la data de 11 noiembrie 2014, a depus pe adresa pârâtului o cerere prealabilă în care i-a solicitat acestuia înlăturarea, în cel mai scurt timp posibil, de pe toate site-urile din internet a unui afiș comercial în care este înscris numele și prenumele reclamantei - Domnica Cemortan, precum și aducerea scuzelor publice, în cadrul unei conferințe de presă, prin intermediul mass-media, și dezmințirea detaliată a informațiilor privind

implicarea reclamantei în oricare proiecte de orice natură, realizate de pârât pe motiv că acțiunile date îi lezează dreptul la viața privată, prin faptul că numele și prenumele a fost publicat fără acordul acesteia pe un afiș comercial difuzat pe rețeaua internet.

Indică că, la data de 17 noiembrie 2014, a primit răspuns la cererea prealabilă în care se menționează că, folosirea numelui și prenumelui Domnica Cemortan de fapt nu indică și nu face referire expresă la persoana reclamantei și că folosirea numelui pe afișul menționat conține o combinație de nume și prenume întâmplătoare, care nu are drept scop ofensarea sau lezarea drepturilor nepatrimoniale personale.

Consideră reclamanta că argumentele pârâtului precum că afișul menționat conține o combinație de nume și prenume întâmplătoare sunt declarative, or, acest afiș publicitar încalcă dreptul său la viața privată.

Relevă reclamanta, că la data de 09 noiembrie 2014, prin intermediul rețelelor de socializare, și anume facebook.com, a constatat că pârâtii, cetățeanul italian Alfredo Lorenzo Ferrari, și întreprinderea pe care o administrează, ÎCS „Est Invest” SRL, au utilizat numele Domnica Cemortan într-un afiș similar unui afiș de cinema intitulat „A 007 Dalla Moldova con amore” (în traducere „A007 din Moldova cu dragoste”), afiș care este difuzat pe mai multe portaluri media pe Internet, și anume: pe un site al Ambasadei Italiei în Moldova: <http://ambasada.it/topic/50139-moldova-moldavia-chisinau-i-want-you-in-moldova/#entry134517>; pe rețeaua de socializare facebook.com pe contul personal al Agenției Turistice: https://www.facebook.com/AgenziaTuristicaGoEastGoWestChisinau/photos/pb.104507869590362.-220_7520000.1415748076./733917149982761/?type=l&theater; pe rețeaua de socializare [twitter.com](https://twitter.com/Chisinau_Tours): https://twitter.com/Chisinau_Tours; pe site-ul www.chisinau-kishinev.com: <http://moldovaforum.chisinau-kishinev.com/i-nostri-itinerari-organizzati/moldova-moldavia-off-the-beaten-tracks-lo-zio-alf-t638.html#p1808>.

Susține reclamanta că, pârâtii au plasat prenumele și numele său de familie pe afișul respectiv, pe fundalul unor imagini indecente (un bărbat cu o armă în mână înconjurat de mai multe imagini de femei dezgolite, amorale), 1-au difuzat pe diferite site-uri pe Internet, fără a avea acordul său în acest sens, încălcând astfel dreptul său și al familiei acesteia la respectarea vieții private și de familie, drept garantat de legislația Republicii Moldova, cât și de art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prevede că fiecare persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010.

Consideră reclamanta că, în cazul dat pârâtii au încălcat principiile dreptului la libertatea de exprimare, plasând contrar principiilor buneii-credințe și ale legislației în vigoare, numele și prenumele reclamantei pe un afiș comercial pe care 1-au difuzat pe mai multe site-uri pe internet, fapt ce lezează reputația și drepturile personale ale reclamantei. Mai mult, prin faptul că pârâtii au dat un răspuns ironic la cererea prealabilă, denotă că aceștia manifestă în continuare aceeași atitudine defăimătoare în adresa reclamantei și a familiei acesteia.

Solicită obligarea pârâților Alfredo Lorenzo Ferrari și ÎCS „Est Invest” SRL să înlăture în cel mai scurt timp posibil, de pe toate site-urile din Internet afișul menționat în care este înscris numele și prenumele – Domnica Cemortan, aducerea scuzelor publice în cadrul unei conferințe de presă, prin intermediul mass-media și dezmințirea detaliată a informațiilor privind implicarea reclamantei în proiecte de orice natură, efectuate de către pârât, recunoașterea faptului că numele și prenumele a fost publicat fără acordul său pe un afiș comercial difuzat în public pe rețeaua Internet, încasarea în beneficiul său din contul lui Alfredo Lorenzo Ferrari și ÎCS „Est Invest” SRL a prejudiciului moral suportat în legătură cu difuzarea neautorizată a numelui și prenumelui Domnica Cemortan în sumă de 500 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul susținerilor verbale Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin a solicitat admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, recunoașterea faptului utilizării numelui reclamantei, fără consimțământul acesteia, pe afișul publicitar al pârâților, ca fiind un mesaj defăimător în adresa onoarei și demnității reclamantei, fiind orientat să aducă beneficii comerciale companiei pârâte și administratorului prin intenția de atragere a unor clienți italieni care intenționează să viziteze Republica Moldova; interzicerea pârâților să utilizeze numele și prenumele reclamantei fără consimțământul acesteia în orice fel de afișe publicitare ale activității lor comerciale, inclusiv să înlăture de pe toate site-urile de pe Internet afișului menționat în care este înscris numele și prenumele reclamantei; obligarea pârâților, în persoana administratorului ÎCS „Est Invest” SRL - Alfredo Lorenzo Ferrari, să aducă scuze publice în cadrul conferinței de presă, prin intermediul mass-media, în care să fie dezmințite informațiile privind implicarea reclamantei în oricare dintre activitățile comerciale a pârâților ce rezultă din distribuirea afișului publicitar și că publicarea numelui și prenumelui reclamantei pe afișul publicitar menționat difuzat public în rețeaua internet de către pârâți aduce atingere onoarei și demnității reclamantei; încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul reclamantei a prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei și a cheltuielilor de judecată, care sunt constituite din 405 lei taxa de stat pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică din 12 noiembrie 2014, 127 lei taxa de stat pentru extrasul de la Camera Înregistrării de Stat și taxa de stat în mărime de 102 lei, iar în total 634 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 martie 2016 acțiunea a fost respinsă integral, ca fiind neântemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 a fost respins apelul declarat de Cemortan Domnica și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 21 decembrie 2016, Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă în sensul formulat, inclusiv să fie dispusă obligarea pârâților, în persoana administratorului ÎCS „Est Invest” SRL - Alfredo Lorenzo Ferrari, să aducă scuze publice în cadrul conferinței de presă, prin intermediul mass-media, în care să fie dezmințite informațiile privind implicarea reclamantei în oricare dintre activitățile comerciale a pârâților ce rezultă din distribuirea afișului publicitar, încasarea în

mod solidar din contul pârâților în beneficiul reclamantei a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată în sumă de 634 lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, emisă cu încălcarea normelor de drept material și cu aprecierea arbitrară a probelor administrate la dosar, precum și consideră că instanțele inferioare nu s-au expus asupra tuturor motivelor invocate.

Afirmă că din conținutul deciziei instanței de apel din 01 noiembrie 2016 rezultă expres că instanța de apel și-a întemeiat concluzia doar pe prevederile art. 3 alin. (1) și alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, fără a lua în calcul prevederile legale la care a făcut referință recurenta, și anume: prevederile art. 3 alin. (3) și alin. (4) a aceleiași legi, art. 29 Cod Civil, art. 5 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, prevederi pe care instanțele inferioare aveau obligația să le aplice speței date.

Susține că instanța de apel a apreciat circumstanțele de fapt doar prin prisma dreptului autorului de a beneficia de libertatea de exprimare, însă nu a ținut cont și de dreptul la viața privată al celui care poate fi prejudiciat și față de care se cerea impunerea unui caracter restrictiv al libertății de exprimare, conform art. 3 alin. (3) și (4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010.

Indică că prin acțiunile intimațiilor, s-a constatat cert că a fost utilizat numele altei persoane, în cazul dat al recurentei - Domnica Cemortan.

Consideră că este vădit neîntemeiat argumentul intimațiilor că utilizarea numelui recurentei ar fi o acțiune ce nu face referință la persoana recurentei, din moment ce numele acesteia este cunoscut în mass-media din Moldova și Italia, după accidentul vasului de croazieră „Costa Concordia” în 2012.

Întru susținerea poziției sale invocă că instanța de apel a omis să aplice norma prevăzută în art. 29 alin. (3) Cod Civil care stipulează expres că cel care utilizează numele altuia este răspunzător de toate confuziile sau prejudiciile care rezultă.

Concomitent menționează că instanța de apel a mai omis să examineze cauza prin prisma art. 5 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011. Or, din moment ce numele unui cetățean este utilizat în scopuri comerciale de către o altă persoană este absolut necesar de a avea consimțământul acestei persoane, ceea ce nu s-a întâmplat în cazul dat.

Astfel, apreciază că din conținutul deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, ar rezulta că fiecare persoană poate utiliza numele altei persoane fără acordul acesteia, cu simpla invocare a faptului că ar fi o coincidență. Această concluzie este inadmisibilă și aduce un prejudiciu enorm și o lezare a dreptului cetățeanului de a avea un nume și dreptul la respectul numelui său.

Prin urmare, consideră că erorile admise de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău și Curtea de Apel Chișinău în deciziile lor au dus la încălcarea drepturilor și libertăților sale, garantate de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 01 noiembrie 2016 a fost expediată în adresa părților la data de 21 noiembrie 2016, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 32503-4 (f. d. 159).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 decembrie 2016, în termen.

La data de 06 februarie 2017 în adresa intimatului Alfredo Lorenzo Ferrari a fost expediată copia recursului declarat de către Cemortan Domnica cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-437-17 din 06 februarie 2017 (f. d. 182).

La data de 01 martie 2017, Alfredo Lorenzo Ferrari și ÎCS „Est Invest” SRL, reprezentată de administratorul Alfredo Lorenzo Ferrari au depus referință la recursul declarat de către Cemortan Domnica împotriva deciziei instanței de apel din 01 noiembrie 2016, solicitând recunoașterea inadmisibilității cererii de recurs și invocând legalitatea hotărârii primei instanțe, precum și a instanței de apel.

Au indicat intimații că potrivit art. 25 alin. (6) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, în cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informației, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare.

Ulterior, la data de 25 aprilie 2017 intimații Alfredo Lorenzo Ferrari și ÎCS „Est Invest” SRL au depus o referință suplimentară la cererea de recurs depusă de către Cemortan Domnica împotriva deciziei instanței de apel din 01 noiembrie 2016, în care au reiterat legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și au solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 05 aprilie 2017, recursul declarat de către Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de către Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum rezultă din materialele cauzei și din Raportul de constatare tehnico-științifică nr. RC 0006242 din 12 noiembrie 2014, pe pagina electronică <http://www.chisinau-kishinev.com/> și pe pagina electronică din rețeaua de socializare facebook a ÎCS „Est Invest” SRL a fost afișat un colaj (afiș), în calitate de sursă a căruia a fost utilizat posterul de la filmul „A007 DALLA RUSSIA CON AMORE”, în posterul original fiind substituite imaginea facială a bărbatului, denumirea filmului fiind modificată din „A 007 DALLA RUSSIA CON AMORE” în „A 077 DALLA MOLDOVA CON AMORE”, numele actorului a fost modificat

din „SEAN CONNERY” în „Zio ALF”, iar numele altui actor a fost modificat din „DANIELA BIANCHI” în „DOMNICA CEMORTAN” (f. d. 73 -77).

La data de 11 noiembrie 2014, Cemortan Domnica a expediat către ÎCS „Est Invest” SRL o cerere prealabilă prin care a solicitat ca, în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de cinci zile din momentul recepționării cererii prealabile, pârâtul să înlăture de pe toate paginile electronice din Internet afișul menționat în care este înscris numele și prenumele Domnicăi Cemortan, să aducă scuze publice reclamantei și să dezmință detaliat informațiile privind implicarea reclamantei în orice proiecte efectuate de către pârât și compania pe care acesta o administrează (f. d. 4).

La data de 17 noiembrie 2014, de către Alfredo Lorenzo Ferrari i-a fost expediat Domnicăi Cemortan răspunsul la cererea prealabilă, prin care cea din urmă a fost informată că folosirea numelui pe afișul menționat nu face o referire expresă la persoana reclamantei, nu se fac careva referiri sau caracteristici individuale tipice care ar descrie reclamanta sau ar indica în mod cert că numele folosit este al reclamantei. Totodată, reclamanta a fost informată că folosirea numelui pe afișul menționat conține o combinație de nume și prenume întâmplătoare, care nu are drept scop lezarea cărorva drepturi nepatrimoniale personale sau folosirea acestora în scop comercial (f. d. 6).

Nefiind de acord cu răspunsul primit de la pârât, la data de 05 decembrie 2014 Cemortan Domnica s-a adresat în instanța de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia.

Judecând apelul declarat de către Cemortan Domnica, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii apelului declarat de către Cemortan Domnica, și menținerii hotărârii primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că afirmația reclamantei precum că afișul publicitar sus menționat conține numele și prenumele său, este una pur declarativă.

Instanțele de judecată au reiterat că din probele prezentate nu se desprinde cert concluzia că anume la reclamantă se referă numele și prenumele din afișul publicitar și că publicarea acestui afiș pe internet atinge onoarea și demnitatea acesteia.

Instanțele de judecată au constatat că substituirea în afișul respectiv a numelui actorului „DANIELA BIANCHI” cu numele „DOMNICA CEMORTAN” și coincidența numelui și prenumelui reclamantei cu cel indicat în afiș, fără a fi indicate alte date cu caracter personal ale acesteia, nu denotă că afișul vizează anume persoana reclamantei.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în recurs și materialul probator, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că concluzia instanțelor de judecată este una greșită, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator și aplicarea greșită a prevederilor legale.

Conform art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica

fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercițarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei și autorealizarea fiecărei persoane (Iladyside către Regatul Unit, 07.12.19 76, § 49).

Totodată în conformitate cu art. 7 alin. (1) și (2) al Legii menționate, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația este falsă, defăimătoare și dacă permite identificarea persoanei vizate de informație.

Iar, reieșind din prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din Codul civil, orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale. Orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

Cu toate acestea, nici libertatea de exprimare și nici apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie nu sânt absolute și nu au prioritate una în fața alteia.

În interpretarea corectă a normelor legale enunțate, se înțelege că onoarea este un sentiment complex, determinat de percepția pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, în timp ce reputația înseamnă felul în care o persoană este considerată în societate și este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate. Respectiv, orice atingere adusă demnității și reputației persoanei, o expune pe aceasta excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relațiilor sociale, iar lezarea onoarei presupune că persoana simte schimbarea opiniei societății despre sine.

La acest subiect, instanța de recurs reține și faptul că, persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că informația este falsă. Aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale.

Totodată, Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 are scopul de a garanta exercițarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

În acest context la caz prezintă relevanță că legislatorul admite restrângerea libertății de exprimare pentru protejarea unui interes legitim, în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se

echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

În speța dată, instanța de recurs consideră întemeiat argumentul reclamantei că, afișul publicat și răspândit, reprezintă o imitație ilegală a unui afiș publicitar al unui film, în care în prim-plan apare imaginea unei persoane cu o armă în mână care este înconjurat de mai multe imagini feminine, și acesta reprezintă un conținut agresiv, provocator, desfrânat a persoanelor (caricaturi) reprezentate pe afiș, în mijlocul afișului fiind textul: „A007 Dalla Moldova con amore” (în traducere: A 007 Din Moldova cu dragoste), iar în partea de jos, la rubrica personajelor principale fiind înscris numele Domnica Cemortan.

Astfel, instanța de recurs respinge argumentul pârâtului precum că acest afiș nu are un caracter lezant și nu poate schimba opinia publică despre careva personaje și nu are un caracter defăimător, ca fiind unul neîntemeiat, dat fiind faptul că defăimătoare sânt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conviețuire (normele morale), și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau în particular.

Materialul probator anexat la actele cauzei, denotă incontestabil faptul că informația din afiș aduce atingere onoarei și demnității reclamantei, utilizatorii paginii electronice asimilând acest personaj anume cu ea și nu cu alte persoane.

În susținerea concluziei date instanța de recurs reține că numele Domnicăi Cemortan a fost mediatizat larg în mai multe publicații, legate de naufragiul care a avut loc la data de 13 ianuarie 2012 cu nava de croazieră „Costa Concordia”, pe care se afla și Domnica Cemortan, iar în presa națională și cea internațională au figurat diferite informații legate de persoana ei.

De altfel, afișul în esența sa constituie o publicitate la o eventuală producție cinematografică din seria James Bond în stilul thriller-ului „A 007 Dalla Russia con amore”, care este asociat de public cu un film de acțiune cu scene erotice, în care în rolul principal ar apărea în sens imitativ Alfredo Lorenzo Ferrari și Domnica Cemortan.

În consecință, afișul este orientat să atragă atenția cititorilor din Italia, cât și din Republica Moldova, în contextul în care numele Domnicăi Cemortan este legat de naufragiul navei de croazieră „Costa Concordia”.

Având în vedere aceste considerente, se constată a fi neîntemeiată concluzia instanței de apel și a instanței de fond cu referire la faptul că numele și prenumele de pe afiș este o simplă coincidență și nu indică direct la persoana reclamantei Domnica Cemortan.

Concomitent, instanța de recurs consideră că afișul publicat pe pagina electronică <http://ww.chisinau-kishinev.com> și pe pagina electronică din rețeaua de socializare facebook a ÎCS „Est Invest” SRL, de către pârâți, aduce atingere onoarei și demnității reclamantei, în momentul în care reclamanta nu are statut de persoană publică, persoană care exercită funcții publice, iar informația publicată nu se atribuie la informație de interes public.

Astfel, pentru a se stabili dacă a fost defăimată reputația persoanei în raport cu libertatea de exprimare prin prisma standardelor CEDO, este necesar de a fi aplicată procedura triplului test și a verifica dacă ingerința în libertatea de exprimare este prevăzută de lege, dacă are un scop legitim și dacă este necesară într-o societate democratică.

Sub aspectul dat este important de menționat că în situația dată este necesar de a restrânge dreptul la libera exprimare a ÎCS. „Est Invest” SRL de la expunerea publică a informației cu caracter personal ce lezează onoarea și demnitatea reclamantei, având în vedere faptul că restrângerea nu are un caracter necesar într-o societate democratică pentru securitatea națională, nu afectează integritatea teritorială sau siguranța publică, nu este necesară pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, generând, de fapt, nerespectarea unui echilibru just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare.

Astfel, lezarea drepturilor reclamantei se evidențiază și în corelație cu prevederile art. 29 alin. (1), (3) Cod civil potrivit cărora, orice persoană are dreptul la respectul numelui său. Cel care utilizează numele altuia este răspunzător de toate confuziile sau prejudiciile care rezultă.

Numele persoanei este un drept personal nepatrimonial, căruia îi sunt specifice trăsăturile drepturilor absolute. Astfel, orice persoană are obligația negativă de a se abține de la săvârșirea unor asemenea acțiuni ce ar încălca dreptul titularului numelui, care constă în respectarea numelui acestuia.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a decis că numele ca atribut de identificare a persoanei și de evidențiere a unei legături familiale determinate intră în conținutul noțiunii de viață privată personală. Garanția oferită la art. 8 din Convenție este destinată, în esență, pentru a asigura dezvoltarea, fără ingerințe externe, a personalității fiecărui individ în raport cu semenii săi.

Instanța de recurs menționează că art. 8 din CEDO are un caracter orizontal, semnificând că acesta protejează persoana nu doar de ingerințele arbitrare ale autorităților publice, statele urmând a fi considerate responsabile și de încălcările venite din partea persoanelor private. Astfel, statele pot adopta unele măsuri care vizează respectarea vieții private chiar și în ceea ce privește relațiile dintre indivizi. Acest lucru este valabil și pentru protejarea dreptului la imagine și la nume împotriva abuzurilor din partea terților (cauza Schüssel împotriva Austriei, nr. 42409/98 din 21 februarie 2002).

Conform art. 1 a Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, date cu caracter personal reprezintă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal), iar consimțământul subiectului datelor cu caracter personal reprezintă orice manifestare de voință liberă, expresă și necondiționată, în formă scrisă sau electronică, conform cerințelor documentului electronic, prin care subiectul datelor cu caracter personal acceptă să fie prelucrate datele care îl privesc;

În situația în care reclamanta nu și-a exprimat acordul cu privire la includerea numelui său în afișul publicitar „Dalla Moldova con Amore”, instanța de recurs recunoaște utilizarea numelui ei, fără consimțământul acesteia pe afișul publicitar al pâraților. Instanța de recurs califică utilizarea numelui Domnica Cemortan pe un asemenea afiș ca fiind un mesaj defăimător în adresa onoarei și demnității reclamantei.

Drept urmare, instanța de recurs urmează să interzică pâraților să utilizeze numele și prenumele reclamantei fără consimțământul acesteia în orice fel de afișe publicitare ale activității comerciale, inclusiv să înlăture de pe toate site-urile de pe Internet afișul menționat în care este înscris numele și prenumele reclamantei.

Totodată, forma de bază de restabilire a dreptului lezat o reprezintă dezmințirea, iar potrivit art. 26 a Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte.

În consecința stabilirii caracterului defăimător al afișului postat de către pârâți, instanța de recurs constată și temeinicia pretenției reclamantei cu privire la obligarea acestora de a aduce scuze publice în care să fie dezmințite informațiile privind implicarea reclamantei în orice gen de activitate comercială a pârâților ce rezultă din distribuirea afișului publicitar.

Însă în pofida solicitării reclamantei de a-i fi aduse scuze publice prin intermediul mass-media, instanța de recurs consideră necesar de a obliga pârâții de a aduce scuze publice și a dezminți informația prin intermediul surselor prin care a fost furnizată, și anume: site-ul Ambasadei Italiei în RM, <http://ambasada.it/topic/50139-moldova-moldavia-chisinau-i-want-you-in-moldova/#entry134517>; pe rețeaua de socializare [facebook.com](https://www.facebook.com/AgenziaTuristicaGoEastGoWestChisinau/photos/pb.104507869590362.-220752000.1415748076./733917149982761/?type=l&theater) pe contul personal al Agenției Turistice: <https://www.facebook.com/AgenziaTuristicaGoEastGoWestChisinau/photos/pb.104507869590362.-220752000.1415748076./733917149982761/?type=l&theater>; pe rețeaua de socializare [twitter.com](https://twitter.com/ChisinauTours): <https://twitter.com/ChisinauTours>; și pe site-ul [www.chisinau-kishinev.com](http://moldovaforum.chisinau-kishinev.com/i-nostri-itinerari-organizzati/moldova-moldavia-off-the-beaten-tracks-lo-zio-alf-t638.html#p1808): <http://moldovaforum.chisinau-kishinev.com/i-nostri-itinerari-organizzati/moldova-moldavia-off-the-beaten-tracks-lo-zio-alf-t638.html#p1808>.

Cât privește solicitarea recurentei cu privire la încasarea prejudiciului moral, instanța de recurs consideră oportun admiterea parțială a acesteia din următoarele considerente.

Conform art. 29 alin. (1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pârâtului, gradul de vinovăție a pârâtului, consecințele răspândirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pârâtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică până la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei.

Cu referire la prevederile enunțate, stabilind că Domnicăi Cemortan i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, ca urmare a postării numelui său pe un afiș care conține imagini erotice, instanța de recurs justifică dreptul acesteia la repararea prejudiciului moral cauzat însă, în opinia instanței cuantumul prejudiciului moral pretins de către Domnica Cemortan în sumă de 500 000 lei, este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

În consecință, ținând cont de faptul că numele Domnicăi Cemortan a apărut în cadrul unui afiș satiric pe fundalul unor imagini indecente, fără acordul acesteia, instanța de recurs, hotărând în mod echitabil, consideră că mărimea compensației pentru prejudiciul moral ce urmează să fie încasată în beneficul Domnicăi

Cemortan este de 10 000 lei și care corespunde suferințelor psihice suportate de către recurentă.

Concomitent, se va menționa că în conformitate art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin prisma normelor enunțate, instanța de recurs consideră necesar de a încasa în mod solidar din contul lui Alfredo Lorenzo Ferrari și ÎCS „Est Invest” SRL în beneficiul Domnicăi Cemortan cheltuielile de judecată, formate din taxa de stat în mărime de 102 lei, fapt confirmat prin bonul de plată nr. NJCR-P000 din 23 decembrie 2014 (f. d. 79), taxa pentru efectuarea Raportului de constatare tehnico-științifică în mărime de 405 lei, fapt confirmat prin bonul de plată nr. 90053559 din 11 noiembrie 2014 (f. d. 78), taxa pentru extrasul de la Camera Înregistrării de Stat Chișinău în mărime de 127 lei, fapt confirmat prin bonul de plată nr. AG3R-P000 din 23 decembrie 2014 (f. d. 80), în total suma de 634 lei.

Cele relatate în ansamblu atestă temeinicia recursului declarat de către Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin, și indică la netemeinicia hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare, fapt ce impune pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În circumstanțele relatate, fiind cert că circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide :

Se admite recursul declarat de către Cemortan Domnica, reprezentată de avocatul Postu Marin.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cemortan Domnica împotriva lui Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderii cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată privind recunoașterea faptului utilizării numelui și prenumelui titularului fără consimțământul acestuia pe afișe publicitare, obligarea aducerii scuzelor publice, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea Domnicăi Cemortan împotriva lui Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderii cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată privind recunoașterea faptului utilizării numelui și prenumelui titularului fără consimțământul acestuia pe afișe publicitare, obligarea

aduceri scuzelor publice și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Se recunoaște utilizarea numelui și prenumelui Domnica Cemortan, fără consimțământul acesteia, de către Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderea cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată pe afișul publicitar.

Se interzice lui Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderii cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată să utilizeze numele și prenumele Domnica Cemortan, fără consimțământul acesteia, în orice fel de afișe publicitare ale activității comerciale.

Se obligă Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderea cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată să înlăture de pe toate site-urile de pe Internet afișul publicitar în care este înscris numele și prenumele Domnica Cemortan.

Se obligă Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderea cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată să aducă scuze publice prin intermediul surselor de internet: <http://ambasada.it/topic/50139-moldova-moldavia-chisinau-i-want-you-in-moldova/#entry134517>; <https://www.facebook.com/AgenziaTuristicaGoEastGoWestChisinau>; https://twitter.com/Chisinau_Tours; www.chisinau-kishinev.com, prin care să dezmință informația privind implicarea Domnicăi Cemortan în orice gen de activitate comercială desfășurată de Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderea cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată ce rezultă din distribuirea afișului publicitar.

Se încasează în mod solidar din contul lui Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderea cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul Domnicăi Cemortan suma de 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 634 (șase sute treizeci și patru) lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 10 634 (zece mii șase sute treizeci și patru) lei.

În rest, cerințele Domnicăi Cemortan împotriva lui Alfredo Lorenzo Ferrari și Întreprinderii cu Capital Străin „Est Invest” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea sumei de 490 000 (patru sute nouă zeci de mii) lei cu titlu de prejudiciu moral se resping, ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva